

GÁBORJÁNHÁZA

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ

Gáborjánháza, 2005. április

I. BEVEZETÉS	3
I. BEVEZETÉS	3
II. HELYZETÉRTÉKELÉS	5
I.1. A TELEPÜLÉS TERÜLETE, NÉPESSÉGE, FONTOSABB ADATAI.....	5
I.2. A TELEPÜLÉS TÖRTÉNETE, TÉRSÉGI LEHATÁROLÁS, TELEPÜLÉSKÖZI KAPCSOLATOK.....	5
I.3. TERMÉSZETI, TÉRSZERKEZETI ÉS MŰVI ADOTTSÁGOK.....	6
I.4. MŰVI ADOTTSÁGOK, ELLÁTÁSI SZINTEK	8
I.4.1. INFRASTRUKTÚRA	8
I.4.1.1. A település elérhetősége	8
I.4.1.2. Vonalas infrastruktúra	8
I.4.1.3. Települési intézmények	8
I.4.1.4. Településszerkezet, utcakép, területhasználat	8
I.5. AZ EMBERI ERŐFORRÁSOK ÉS A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG HELYZETE.....	9
I.5.1. Népeesség.....	9
I.5.2. A település humán-erőforrásainak jellemzői.....	10
I.5.3. A település szociális jellemzői, lakossági szolgáltatások	10
I.5.4. Helyi társadalom.....	10
I.5.5. Kulturális örökség.....	11
I.6. A HELYI GAZDASÁG BEMUTATÁSA.....	11
I.7. AZ ÖNKORMÁNYZAT TEVÉKENYSÉGE, GAZDÁLKODÁSA A FEJLESZTÉSEK FORRÁSAI.....	11
I.8. TÉRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉS.....	12
I.9. LAKOSSÁGI VÉLEMÉNYEK.....	12
II. GÁBORJÁNHÁZA - SWOT-ANALÍZIS.....	13
III. JÖVŐKÉP ÉS FEJLESZTÉSI CÉLOK	15
III.1. A TÉRSÉG ÁLTALÁNOS JÖVŐKÉPE	15
III.2. GÁBORJÁNHÁZA JÖVŐKÉPE.....	15
III.3. GÁBORJÁNHÁZA FEJLESZTÉSI CÉLJAI	15
III.4. A FEJLESZTÉSI CÉLOK ÉS A HOZZÁRENDELTE FELADATOK AZ ÖNKORMÁNYZATI FELMÉRÉS TÜKRÉBEN	16
IV. HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA.....	20
IV.1. FEJLESZTÉSI PRIORITÁSOK ÉS INTÉZKEDÉSEK	20
IV.2. A TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSI PRIORITÁSAI.....	20
IV.3. A FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ INTÉZKEDÉSEINEK RÉSZLETES MEGHATÁROZÁSA.....	21
IV.3.1. A falu népességmegtartó képességének erősítése	21
IV.3.2. Az életszínvonal emelése, jövedelemszerzés lehetőségeinek szélesítése.....	21
IV.3.3. A falu megújítása, fejlesztése	22
IV.3.4. Természet és tájvédelem.....	23
IV.3.5. Regionális együttműködés, településmarketing	24
V. ÖSSZEFOGLALÁS	25
VI. MELLÉKLETEK.....	25
VI.1. KÉPES DOKUMENTÁCIÓK	25
VI.2. ÖNKORMÁNYZATI KÉRDŐÍV	25

I. BEVEZETÉS

Minden település egy sajátos összetett képződmény. Különböző körülmények, környezeti, földrajzi, történelmi tényezők hatására alakul ki, szervesen fejlődik, érzékenyen reagál a szűkebb és tágabb környezetében bekövetkező változásokra. A település évszázadokon keresztül fennmarad, majd kedvezőtlen külső, belső körülmények hatására esetleg, lassan elnéptelenedik, elpusztul, majd a körülmények változása következtében újratelepül, megújul.

A települést több szempontból is megközelíthetjük; először, mint a településen élő lakosok lakó és életterét, a helyi társadalom létformáját, másodsor a lakosság illetve egyéb szervezetek által végzett gazdasági tevékenységek színterét, az önkormányzat gazdasági, gazdálkodási jellegű tevékenységét.

Mindezek a tevékenységek egy fizikai térben egy természeti és egy ún. „épített” környezet keretei között zajlanak. Ez adja a falu képét, arculatát, ezt alkotják a lakó és egyéb épületek, a köz és zöld területek és infrastrukturális elemek. A fentiek értelmében a fejlesztési-, illetve a fejlesztéstervezési tevékenység akkor lesz megfelelő, ha ezt a többarcúságot, egymásrahatást figyelembe vesszük. Ezek együttes fejlesztése hozhat csak megfelelő eredményt.

A munka célja:

Gáborjánháza Község rendezési tervéhez a fejlesztési koncepció elkészítése a kapcsolódó helyzetfeltárás alapján.

Célunk az érintett település felkészítése a lokális, helyi érdekeltségen alapuló önfenntartó gazdasági szerkezet megtervezésére és operatív feladatainak irányítására, végrehajtására. Az Európai Unió alapelvei: a partnerség, a szubszidiaritás, az addicionalitás, a programozás, a koncentráció elvei gyakran idegenek az aprófalvas települések döntéshozói, vezetői körében, de enélkül nem lehet a településfejlesztés forrásait növelni.

A koncepció egyik célja környező települések együttműködésének erősítése, közös fejlesztések megvalósítása, a statisztikai kistérség idegenforgalmi, és a mezőgazdasághoz kapcsolódó alternatív jövedelemszerzési lehetőségeinek hatékonyabb kiaknázása (a koncepció alapja lehet a Strukturális Alaphoz benyújtandó pályázatoknak).

A településfejlesztési koncepció felvázolja a település jövőképét, a fejlesztések célrendszerét, az ezekhez kapcsolódó legfontosabb feladatokat, valamint a közvetlen térségi, a hazai és a nemzetközi környezethez szükséges alkalmazkodás lehetőségeit; ez a településfejlesztési tervezés alapvető dokumentuma.

A településfejlesztés tervezés a település jövőbeli működésére és fejlesztésére vonatkozó átfogó megközelítés, amelynek keretében olyan megoldásokat keresünk a település jövőbeni viszonyaira, amelyek a legjobb eredményeket ígérnek a lakosság életkörülményei javításában, a település és a környezet összhangjának biztosításában.

A koncepció tartalmazza a fejlesztési célok és a hozzá kapcsolódó feladatok rendszerét.

A településfejlesztési koncepció kialakítása (BM 24.sz. Útmutató a település fejlesztési koncepció készítéséhez c. anyag felhasználásával) a település jelenlegi helyzetének feltárásával, értékelésével indult, amely elvileg tartalmazza az önkormányzatok számára készített települési kérdőív anyagait, a rédicsi Körjegyzőség összegyűjtött adatbázisait, a lakossági igényfelmérés kérdőíveit és vállalkozói elvárásokat, a Nemzeti Fejlesztési Terv, a regionális, megyei és kistérségi koncepciók, stratégiák és programok vonatkozó részeit, és egy komplex terepbejárás fényképes dokumentációit.

Sajnos a településről egyetlen lakossági, vagy vállalkozói kérdőív nem érkezett, így a meglévő adatok alapján körvonalaztuk a fejlesztési lehetőségeket.

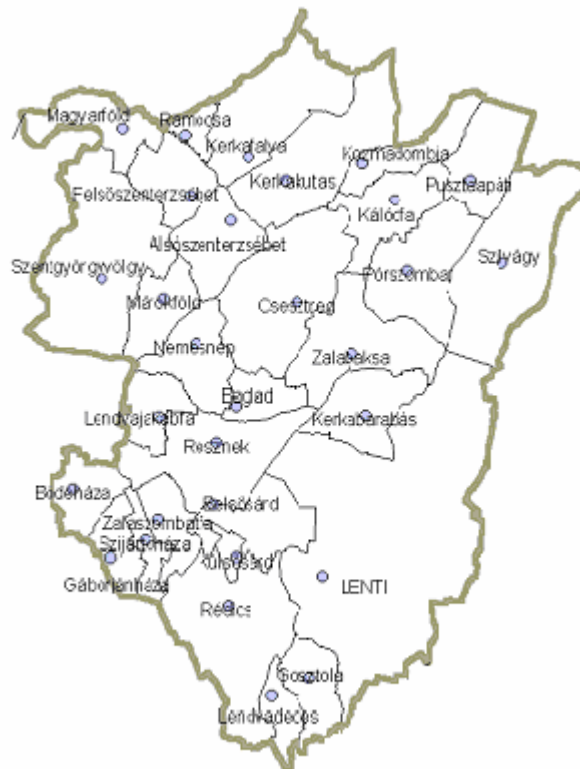
Az adatelemzéséből meghatározhatók a település erősségei, gyengeségei (adottságok) és a környezet által nyújtott lehetőségek, illetve veszélyek (SWOT analízis). Az analízis alapján

határozható meg a település jövőképe, a jövőben elérendő célállapota. A településfejlesztési koncepció időtávja a gyorsan változó tendenciák következtében 2015. A gyors változások miatt, célszerűnek tartjuk a koncepció rendszeres (éves) felülvizsgálatát is.

A koncepció alapján kerülnek meghatározásra a településrendezési célok illetve feladatok, amelyek a tervezés alapjául szolgálnak. A koncepcióban szereplő célokat és feladatokat az Önkormányzat beépíti gazdaságfejlesztési programjába.

A készülő településrendezési terv elsősorban az épített környezet fejlesztésére és a meglévő kulturális örökség megőrzésére irányul, de feltételezi a településfejlesztési koncepció meghatározását, mivel céljai és feladatai ebben kerülnek meghatározásra összhangban a település többi céljaival és feladataival.

Közhely, de minden koncepció annyit ér, amennyi megvalósul belőle. A településfejlesztés és üzemeltetés a települési önkormányzat feladata, melynek tevékenysége hosszú távra meghatározza egy falu jövőjét.

Gáborjánháza elhelyezkedése az egykori ÖGH-térségben

II. HELYZETÉRTÉKELÉS

I.1. A település területe, népessége, fontosabb adatai

Területe:	Külterület: 4,7 km ² Belterület: 0,37km ² Összesen: 5,07 km ²
Lakónépessége 2003. végén:	79 fő
Polgármesteri Hivatal:	8969 Gáborjánháza, Béke u. 2. Tel: 92/351-771
Körjegyzőség:	Rédics, Vasút u 10. Tel.: 92-553-060 Fax: 92-553-065, e-mail: redics@vnet.hu
Polgármester:	Szekeres Ágoston 8969. Gáborjánháza, Petőfi u. 3. Tel.:92/351-951 és 92/553-060, e-mail: redics@vnet.hu
Jegyző:	Szép Zsuzsanna 8978. Rédics, Vasút u 10. Tel: 92-553-065. e-mail: redics@vnet.hu
Kistérségi társulás:	Lenti Többcélú Kistérségi Társulás 8960. Lenti, Zrínyi u 4.
Statisztikai térség:	Lenti
Falugazdász:	Bujdosó Béla 8960. Lenti, Deák u 4. és 8978. Rédics, Vasút u 10.
Falugondnok:	Kovács László
Lakásállomány az év végén:	63
Élelmiszer jellegű üzlet:	1
Működő vállalkozás:	2 (egyéni vállalkozások)

I.2. A település története, térségi lehatárolás, településközi kapcsolatok

Gáborjánháza Zala megye nyugati részén, a Lenti Statisztikai Kistérségben (KSH 5002), a szlovén határ mellett található kistelepülés. Lakóinak száma 80 fő körül mozog.

A falut a 14. századtól rendszeresen említik történelmi források Gáborjánháza néven. Első okleveles regisztere szerint a lendvai Bánffyak birtoka volt, majd a Bánffy család kihalásával a Nádasdy családé, később az Esterházy hercegek kezébe kerül (1690).

A kis község 1778-ban tett püspöki vizitációkor 197 lakost számlált. Ekkor nem volt papja és temploma, egyházilag a Lendvavásárhelyi plébániához tartozott.

Az I. világháborút követő határmódosítás elvágta természetes vonzáskörzetétől, a birtokok egy része a határ túloldalára (Jugoszláviába) kerültek. Emiatt 1928-ban önálló egyházközség lett, s a hívők társadalmi összefogásának köszönhetően 1932-34 között felépült a Nagy Boldogasszony templom, amelyhez Gráz városa ajándékozott harangot.

Fejlődését továbbfékezték a politikai viszonyok a két világháború között. 1935-ben még 478 fő lakja, 99 lakóház állt a faluban és 995 holdon gazdálkodtak. A településen volt katolikus elemi iskola, amelyet 1 tanító szolgált ki.

A népesség az 1930-as évektől folyamatosan fogy. Erózióját a II. világháború utáni helyzet gyorsította fel; Jugoszlávia közelsége, a határsáv miatt évtizedekig tilos volt az építkezés, semmilyen infrastrukturális fejlesztés nem indult, térségi kapcsolatai féloldalassá váltak.

A közlekedési kapcsolatok, az iskoláztatás nehézségei miatt sokan elvándoroltak, s jelenleg a lakosság döntő hányada nyugdíjas korú.

Gáborjánházán üzemelt hosszú évekig a méltán Európa híru hetési szőttest előállító kézműipari üzem, a Szombathelyi Háziipari Szövetkezet részeként. Vezetői a népművészet mesterei, Virág Béla és felesége voltak.

A település közvetlenül határos Bődeházával, Szijártóházával, valamint Szlovéniával (Göntérháza - Genterovci). Közigazgatásilag a rédicsi Körjegyzőséghez tartozik, itt található az iskola, az óvoda, a fogorvos, az orvos és a védőnői szolgálat. A falugondnoki szolgálatot a hetési községekkel közösen működtetik (Gáborjánháza központtal). A munkavállalók nagy része Lentiben dolgozik.

I.3. Természeti, térszerkezeti és művi adottságok

A település a Kerka-vidék (Hetés) kistájon fekszik, a **Lenti-medencében**, környezete, formakincse síksági (feltöltött süllyedék), átlagos magassága 170 m.

A település környékét az Ős-Mura és a Kerka ópleisztocén hordalékkúpja alkotja, melyet a szerkezeti mozgások és az eróziós folyamatok felszabdaltak. Újpleisztocén süllyedékterülete a község keleti része, mely a Lenti-medencéhez tartozik - tökéletes feltöltött síkság, felszínét a Határ patak és a Nagyvölgyi-patak üledékei töltötték fel.

Éghajlata mérsékeltén hűvös. Évente 1850 óra körüli a napsütés, ebből nyáron kb. 730 óra, télen kevéssel 180 óra alatti napfény mennyiség valószínű. Az évi középhőmérséklet sokévi átlaga 9,0°C. A tenyészidőszak középhőmérséklete 15,5°C körüli. Ény-on április 20-tól, mintegy 176-178 nap 10°C feletti középhőmérséklet. Évente 172-173 nap (április 26-október 14-15.) nem várható fagypon alatti hőmérséklet. A legmagasabb nyári hőmérséklet sokévi átlaga 32,5°C, míg a legalacsonyabb téli hőmérséklet -18,5—18,8°C közötti.

A csapadék évi összege 800 mm körüli, ebből a nyári félévben esik 480-490 mm. A téli félévben átlagosan 43-45 hótakarós nap várható, 35-37cm átlagos maximális hóvastagsággal. Az ariditási index 0,88. Nincs domináns szélirány, egyaránt jellemző az ÉK-i, a DK-i és a Ny-i szél, 2,5-3,0 m/s átlagos szélesebséggel.

Az éghajlat a mérsékelt hőigényű, vízigényes mezőgazdasági kultúráknak megfelelő.

Gáborjánházát gazdag vízrendszer (Nagyásás csatorna, Határ patak) és a hozzákapcsolódó vizes élőhelyek sorozata hálózza be, mely az ökológiai hálózat alapját adja. A patakok áradásai (hóolvadás, zöldár, őszi árvíz) nem veszélyeztetik a települést. A falu felszíni vízfolyásai hazai viszonylatban a tiszta vizek közé tartoznak. Szabályozásuk csak részben megoldott, ez természetvédelmi szempontból előny.

A felszín alatti vizek is a tiszta kategóriába tartoznak. A talaj- és rétegvizek lágy összetételűek, ph-értékük a településen 8-10. Gáborjánháza vízbázis-védelmi szempontból a „C” kevésbé érzékeny területhez tartozik, a vizeket a szervezetlen, normáknak nem megfelelő kommunális hulladék elhelyezés veszélyeztetheti. Meddő CH-kút a település közigazgatási területén nincs.

A területet pszeudoglejes barna erdőtalaj és öntéstalajok borítják, a réti öntéseken ártéri ligeterdők található. A település közigazgatási területéből 75 ha-n található erdő. A legnagyobb területen éger- és tölgyfa erdő van (a területek 65%-n).

A területen illetékes vadásztársaság a Szabadság Vadásztársaság (8960 Lenti, Béke u. 40.). A község területéből 470 ha alkalmas vadgazdálkodásra.

A szántók meglehetősen gyenge minőségűek, területe csekély, a többsége rét és legelő.

A település három klimatológiai, florisztikai és faunisztikai hatás alatt áll, a délről felhúzó balkáni, az Alpokból eredő hegyvidéki, és a Magyarországra leginkább jellemző pannon hatás ütközőpontja, átmeneti zónája.

A jellemzően pszeudoglejes talajok inkább okszerű rétgazdálkodásra és erdőként való hasznosításra alkalmasak. Az erdőtenyészet számára a gyengébb talajok is megfelelő feltételeket biztosítanak.

Sok a területen élő védett állat, az erdők őzben, szarvasban gazdagok. A rókák elszaporodtak, megtalálható még a vaddisznó. A település 25-30 %-a a NATURA 2000 Övezetbe tartozik (Különleges Természetmegőrzési Terület), a Kebele tájegységbe. A területen az eddigi termelési módok engedélyezve vannak, új fejlesztések esetén figyelembe kell venni a területi szabályozókat.

Érintett területek helyrajzi szám szerint:

Gáborjánháza	041/1	Gáborjánháza	053/6
Gáborjánháza	041/2	Gáborjánháza	054
Gáborjánháza	042	Gáborjánháza	055
Gáborjánháza	043	Gáborjánháza	056
Gáborjánháza	044	Gáborjánháza	057
Gáborjánháza	045	Gáborjánháza	058
Gáborjánháza	046	Gáborjánháza	059
Gáborjánháza	047	Gáborjánháza	061/1
Gáborjánháza	049	Gáborjánháza	061/2
Gáborjánháza	050	Gáborjánháza	062
Gáborjánháza	051/1a	Gáborjánháza	063
Gáborjánháza	051/1b	Gáborjánháza	064/1
Gáborjánháza	051/1c	Gáborjánháza	064/2
Gáborjánháza	051/2	Gáborjánháza	064/2
Gáborjánháza	052/1a	Gáborjánháza	065
Gáborjánháza	052/1b	Gáborjánháza	066
Gáborjánháza	052/2	Gáborjánháza	067
Gáborjánháza	053/1	Gáborjánháza	068
Gáborjánháza	053/2	Gáborjánháza	069
Gáborjánháza	053/3	Gáborjánháza	069
Gáborjánháza	053/4	Gáborjánháza	073
Gáborjánháza	053/5		

A külterületi térképen a besorolás magába foglalja a 065 hrsz. patak (Határ patak) környékét (Tüske, Gyepü földek, Kisréti dűlő), A területek döntő részben a szlovén határ mentén helyezkednek el.

A település természeti-környezeti állapota jó, amelyben a természeti adottságokon túl jelentős szerepet játszott a falu sajátos gazdasági-társadalmi folyamata (Jugoszlávia – határsáv). Gazdaságilag elmaradott, az infrastruktúrális fejlesztésből sokáig kihagyott község, mely kedvező hatással volt/van a biológiai sokféleségre, a természeti értékek megmaradására.

A település jól megközelíthető, de tömegközlekedése hiányos. A számottevően erdős kistáj a kirándulóturizmus számára jelenthet regionális vonzerőt. A vonzerőt növelik a népi építészeti emlékek (parasztpolgári stílusjegyek – gazdasági épületeken) és a fokozottan védett növények.

I.4. Művi adottságok, ellátási szintek

1.4.1. Infrastruktúra

1.4.1.1. A település elérhetősége

Gáborjánháza csak közúton közelíthető meg Rédics irányából. Buszközlekedése hiányos, kevés az utazó, a munkába járást a menetrendszerinti járatokkal nem megoldható. Belterületi burkolt útjainak hossza 2,5 km. Vasúti kapcsolódása Lentiben, Rédicson van. Közelében határátkelő is található Szlovénia felé, Rédics. A 058. hrsz. mezőgazdasági feltáró út elvezet a szlovén határig, ahonnan 1,5 km távolságban található Göntérháza.

1.4.1.2. Vonalas infrastruktúra

Energiahálózat tekintetében a település ellátott, a villamos alaphálózat a szükséges igényeket kielégíti, a villamos hálózatot 63 háztartás használja (98 MW/év a település energiafelhasználása). Szolgáltató az ÉDÁSZ Rt.

Vezetékes földgázhálózattal a település rendelkezik, a szolgáltatást a szolgáltatást a háztartások 35 %-a igényli.

Gáborjánháza Lenti-Lentikápolnai ivóvízműhöz tartozik, a közüzemi vízhálózat hossza 2,4km, a hálózatba bekapcsolt a háztartások 95 %-a (ZALAVÍZ Rt.). A település nincs rákötve szennyvízcsatorna hálózatra

Vezetékes telefonvonal 28 háztartásban érhető el, szolgáltató a MATÁV Rt. A vonalas infrastruktúrához tartozik a kábeltelevíziós hálózat, amely a lakások 86 %-ban elérhető.

1.4.1.3. Települési intézmények

Gáborjánházán jelenleg 2 ingatlan alkotja az „intézményhálózatot”, a Polgármesteri Hivatalban kapott helyet a könyvtár, a kultúrház, és a kábeltelevíziós hálózat fejállomása. Az épület általános állapota jó. A volt posta épületét felújította az önkormányzat, itt van az orvosi rendelő (kéthetente 1 alkalommal rendel az orvos) és egy üzlethelyiség, amely még kihasználatlan.

Óvoda és iskola a körjegyzőségi központban Rédicson van.

A postai szolgáltatást a „posta házhoz megy” rendszerben végzik. Saját sportpálya is van. Jó állapotú a ravatalozó, a temetőben vezetékes víz és villany van.

Gáborjánháza tulajdona a volt Tűzoltó Szertár, állapota erősen leromlott.

1.4.1.4. Településszerkezet, utcakép, területhasználat

A község jellegzetes keresztezésre épülő útifalu, mely központi részen térszerűen kiszélesedik. Beépítettségét a „szellős” elrendezés jellemzi. Elzártágának köszönhetően a településkép viszonylag egységes, a lakóépületek az 1960-as 70-es évek építési jegyeit, a gazdasági épületek a XX. század eleji parasztpolgári stílusjegyeket viselik magukon. Van még néhány régi, karakteres ház – felújítva óriási érték lenne.

Az egykor oly jellemző hetési (göcseji) építkezésnek csak nyomai vannak, a kerített házaknak csak maradványai fedezhetők fel. Az átalakulásnak köszönhetően a gazdasági épületek folytatódólagosan, a lakóházak vonalát követve épültek.

Az épületállomány és az épített táji elemek állaga jó, de állapotuk erősen leromlott, s a településkép is magán viseli ezt a kétarcúságot. Külső és belső felújítással, az épületekhez tartozó zöldterületek rendezésével viszonylag kis összegből egységesíteni lehetne a településképet.

A földterület-használatban a belterületen konyhakerti, háztáji gazdálkodás folyik, az idősödő lakosság a földeket egyre nehezebben műveli meg, a külterületek nagyrészt gondozottak

(szántók, erdők magánkézben – osztrák tulajdonos). Állattartás már nem folyik nagyüzemi keretek között, szarvasmarhából 10-t, sertésből 85-t tartanak a faluban.

I.5. Az emberi erőforrások és a kulturális örökség helyzete

I.5.1. Népeség

Gáborjánháza 5,07 km² nagyságú területen fekszik, lakóinak száma 2003. évben 81 fő volt. A ritkán lakott települések közé tartozik, népsűrűsége (2003. év) 15,98 fő/négyzetkilométer, ami az országos átlagnak csak nyolcada, a lakásállomány 63 db (1 főre 0,77 lakás jut). A negatív népmozgalmat a születések hiánya okozza.

	1999	2000	2001	2002	2003
népeség száma	96	90	85	82	81
élve születés	1	1	0	0	0
halálozás	3	3	2	2	3
elvándorlás	9	9	3	2	0
bevándorlás	3	5	0	1	2
ideiglenes lakónépeség	0	0	1	1	0

s.szám	életkor	nő	férfi	összesen
1.	0-4	1	0	1
2.	5-9	1	0	1
3.	10-14	0	1	1
4.	15-19	0	2	2
5.	20-24	2	2	4
6.	25-29	1	3	4
7.	30-34	1	2	3
8.	35-39	3	1	4
9.	40-44	1	1	2
10.	45-49	4	5	9
11.	50-54	2	2	4
12.	55-59	0	0	0
13.	60-64	6	1	7
14.	65-69	12	3	15
15.	70-74	3	9	12
16.	75-79	3	5	8
17.	80-84	2	0	2
18.	85-x	1	0	1
összesen		43	37	80

A táblázatból jól látható, hogy a település korösszetétele nagyon kedvezőtlen, a falu önmagától már nem tud reprodukálódni. A munkaképes korosztályhoz 30 fő tartozik, ebből 12 fő munkanélküli, 60 éves kor feletti 45 fő (27 nő, 13 férfi), 40 évnél fiatalabb 20 fő, 80 év feletti 3 fő.

Ha a kisfalvak népességének elöregedését említjük, akkor általában egy negatív folyamatról beszélünk. Az elöregedésen belül is többféle (rossz, rosszabb, legrosszabb) csoportokat különíthetünk el. Ebben a csoportosításban a térségben a „rosszabb” helyzetben áll Gáborjánháza (20 évesnél fiatalabb 5 fő, a népesség több, mint fele 60 év fölötti.).

A faluban 3 roma család él, a többség magyarnak vallotta magát, 99 %-ban római katolikus vallásúnak, 1 fő református.

I.5.2. A település humán-erőforrásainak jellemzői

A magas átlagéletkor miatt a Gáborjánházán élők általában alapfokú iskolai végzettséggel rendelkeznek, de van 3 felsőfokú végzettségű és a fiatalabbak között több érettségizett és szakiskolát végzett.

A faluban 11 főnek van állandó munkahelye, 12 fő munkanélküli (TSZ megszűnésével váltak munkanélkülivé), a többiek inaktív keresők (nyugdíjas, vagy gyermek). Az egészségi állapot elfogadható, sok az időskori betegség.

I.5.3. A település szociális jellemzői, lakossági szolgáltatások

A családok átlagos jövedelme 45-50.000 Ft/fő, folyamatosan fenn tudják tartani életszínvonalukat (nem a fogyasztásra rendezkedtek be, nagyrészt önellátók), a lakosság jelentéktelen része küzd napi megélhetési problémákkal (5 %).

A rászorulókat eddig nem kérték segítséget az Önkormányzattól (igényeknek megfelelően nyújtana szociális támogatást). A segítségkérést a nyilvánosságtól való félelem (megtudja a falu) is gátolja.

Az idős, egyedülálló lakosok igénybe vehetik a falugondnoki szolgáltatást (helyi központtal), lehetőség van házi gondozásra (Rédicsen kell igényelni) és szociális étkeztetésre (az étkeztetést a falugondnoki szolgálat biztosítja – ebéd kihordás). Jelenleg tervezik idősek napközbeni ellátását biztosító helyiségek kialakítását, ahol szakképzett személy biztosítaná 8-10 főre az ellátást (étkeztetés, közösségi helyiségek).

A lakossági szolgáltatások közül helyben elérhető kéthetente 1 alkalommal a házi orvos (Rédics körzet), minden mást a térségi mikroközpontokban lehet elérni.

Kisipari javító, karbantartó szolgáltatások közül helyben van az asztalos, többet Lentiben és Rédicsen vehetik igénybe, az élelmiszert helyben (heti 5 nap) vagy Rédicsen vásárolják meg, a kulturális és sportolási lehetőségek Rédicsen és Lentiben hozzáférhetők (a helyi sportpálya elhanyagolt).

Szakorvosi szolgáltatások Lentiben vannak, kórház Zalaegerszegen. Hiányos az autóbusz közlekedés, nincs utazó. A beszerzéseket nagyrészt Lentiben intézik (egyszerre vásárolják meg az élelmiszert, iparcikket, gyógyszert). A közszolgáltatások kielégítésében komoly szerepe van a falugondnoki szolgálatnak; az időseket orvoshoz, bevásárolni viszik, illetve beszerzik a számukra szükséges javakat.

A falu rendkívül biztonságos, a határőrség folyamatosan járőrözik.

I.5.4. Helyi társadalom

Politikai csoportok, civil szervezetek, kulturális és vallási közösségek a faluban nincsenek, ezek létrehozására törekvés sem tapasztalható. A közéleti aktivitás gyenge, csak rendezvényekkel lehet megmozdítani a falut. Hangadók nincsenek. Meghatározó szerepet tölt be a polgármester és a testület a közösségi élet szervezésében.

A településfejlesztésben és üzemeltetésében a lakosság nem vesz részt, a polgármester szinte minden nap találkozik a helyi lakosokkal. Évente 1 közmeghallgatást tartanak, a lakosok nem kezdeményezik a fejlesztéseket (sok az időskorú).

Helyi konfliktusok nincsenek, jó az önkormányzat és a lakosság kapcsolata, tájékoztatás falugyűlésen és közmeghallgatáson történik.

A település legjelentősebb közösségi eseménye a búcsú (aug 15.- Nagy Boldogasszony), ezen kívül nagyobb ünnepe a községnek nincs.

I.5.5. Kulturális örökség

A településen műemlék, helyi védettségű épület, régészeti emlékhely, feltárás nincs, hagyományait nem ápolja (emlékekben él a lucázás, maszkázás). Tárgyi emlékei közül sokáig itt készítették a hetési szőtetest.

A település közvetlen közelében említésre méltó műemlék nincs. Tái adottságai a kerékpáros, a lovas és természetjáró turizmusban fejlesztési lehetőségeket biztosítanak.

I.6. A helyi gazdaság bemutatása

A trianoni döntést követően folyamatosan sorvadt a községtelepülés gazdasága, az addig közlekedési és termelési feltételei átalakultak a határsáv miatt. Lakóinak száma a harmadára esett vissza. Jelentős ipari-kézműipari tevékenység soha nem volt a faluban, de jellemző volt a len- és kendertermesztéshez kapcsolódó szőttes-készítés (mint háziipar, és mint szövetkezet) mezőgazdaság szerkezete a 90-es évek után teljesen átalakult. A földeket ausztriai (német) személyek (tulajdonosok), másrészt a helyi lakosok művelik meg. Háztáji gazdálkodás és szántóföldi kultúrák a jellemzőek. Hátrányos az alacsony aranykorona érték. A földek agyagosak, a szántók 8-10 AK értékűek, a rétek 3-5 AK értékűek. Kiemelkedő termésátlagok aszályos évben várhatók (sokáig tartja a talaj a nedvességet).

A településen hivatalosan 2 egyéni vállalkozó van.

A munkaképes korú lakosság nagyrészt Lentiben dolgozik.

I.7. Az Önkormányzat tevékenysége, gazdálkodása a fejlesztések forrásai

Az Önkormányzat anyagi lehetőségei függvényében fejlesztéseket végez, melyek döntő részét csak pályázati támogatásokkal tudja megvalósítani. Gáborjánháza társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott településnek számít, fejlesztésében legnagyobb szerepe a decentralizált forrásoknak van.

Az elmúlt években (1990 után) a településen kiépült a vonalas infrastruktúra; víz, telefon, gáz, kábeltelevíziós hálózat, rendszeresen elszállítják a kommunális hulladékot (LEKO Kft), egyedül a szennyvízelhelyezés és ártalmatlanítás nem megoldott (jelenlegi használat nem biztos, hogy indokolja).

Az Önkormányzat bevételeiben meghatározó a központi költségvetésből származó támogatások és hozzájárulások aránya, a településnek csekély a helyi bevétele, a kiadások 75-80 %-át a működési kiadások adják.

Gáborjánháza költségvetési bevételei 2004-ben 22 714 e Ft, kiadásai 22 648 e Ft. A fejlesztési kiadásokra jutó összeg 5 850 e Ft volt, ez minimális. A felhalmozási kiadásokat a pályázati támogatások segítségével is csak a legsürgősebb javítási feladatok elvégzésére tudják felhasználni.

2003. december 31-én az Önkormányzat forgalomképtelen eszközeinek értéke 55 680 e Ft volt (utak, temető, épületek). A vagyonelemtár több forgalomképes tárgyi eszközt is felsorol (szabad építési telkek, belterületi kert, külterületi termőföld) ezek értéke kb 5,8 millió Ft.

Az Önkormányzat által elnyert támogatások:

Beruházás megnevezése	Év	Fejlesztés költsége	Támogatási összeg	Támogató szervezet	Naturális mutatók
Rendezési terv készítése	2004	1 543 000 Ft	925 800 Ft	ZMTT TEKI	folyamatban
Házi segítségnyújtás feltételeinek kialakítása	2004	2 787 000 Ft	1 720 000 Ft	EÜSZCSM	folyamatban
Orvosi rendelő felújítása	2004	4 561 000 Ft	3 041 000 Ft	ZMTT TEKI	65 m2 rendelő felújítása
Önkormányzati épületek fűtőkorszerűsítése	2003	2 305 000 Ft	1 128 000 Ft	ZMTT TEKI	2 épület fűtés rekonstrukciója
Eszközbeszerzés	2000	743 800 Ft	520 700 Ft	ZMTT TEKI	4 db mg-i gép beszerzése
Útfelújítás	1999	2 204 000 Ft	1 542 000 Ft	ZMTT TEKI	825 fm
Útépités Zalaszombatfa-Szjártóháza- Gáborjánháza - Bödeháza	1996	15 000 000 Ft	9 600 000 Ft	UFC	2020 fm

Az adatsorokból kitűnik, hogy az Önkormányzat jellemzően a megyei decentralizált források elnyerésére nyújtott be pályázatot (vagy más pályázatait nem nyertek).

I.8. Térségi együttműködés

A zalai aprófalvas vidék települései már megalakulásuktól rá voltak kényszerítve az együttműködési hálózatok kialakítására, közös intézményfenntartó társulások fenntartására. Nem kivétel ez alól Gáborjánháza sem, aki minden közszolgáltatást társulási keretben lát el; a körjegyzőség, az oktatási intézmények, a fogorvos, az orvos Rédecsen van. Tagja az Útfenntartó Társulásnak, s alapítója volt a megye legsikeresebb településfejlesztési társulásának, az Őrség-Göcsej-Hetés Társulásnak is.

A területfejlesztési intézményrendszer átalakulása során alapítója a Lenti Többcélú Kistérségi Társulásnak is.

I.9. Lakossági vélemények

Az elkészített kérdőívre egyetlen kitöltött adatlap sem érkezett vissza.

II. GÁBORJÁNHÁZA - SWOT-ANALÍZIS

Erősségek (Strengths)	Gyengeségek (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> - mezőgazdaság - jelentős kiterjedésű NATURA 2000 terület - épületállomány - határmellettiség - háborítatlan környezet - tiszta levegő - közmű ellátottság - szabad földterület 	<ul style="list-style-type: none"> - munkalehetőség hiánya - alacsony igényszint - tájékoztatás hiánya (pl.: kábel TV) - műveletlen területek - a lakosság száma csökken - a falu elöregedik - a fiatalok elvándorlása folyamatos - közlekedés – úthálózat - biogazdálkodás hiánya - helyi lehetőségek kihasználása - saját erő hiánya
Lehetőségek (Opportunities)	Veszélyek (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> - úthálózat fejlesztése EU támogatással - határon túlnyúló gazdasági együttműködés - területek értékesítése - összefogás gerjesztése (tájékoztatás!) - szociális ellátó hálózat fejlesztése - adottságokhoz igazodó mezőgazdaság - extenzív állattartás - munkalehetőség a fiataloknak - falusi turizmus fejlesztése - épületek újrahasznosítása - hagyományok őrzése – hetési szőttes - közösségi formák élesztése - „hazatérés” - erdőterületek bővítése - helyi értékesítés, termelési közösség - tőkevonzás, tájékoztatás 	<ul style="list-style-type: none"> - jogi szabályozás – bürokrácia - piac hiánya - biztonság hiánya (termelés) - nagy kockázat a tevékenységekre - elnéptelenedés - támogatások – szabályozások - tőkebeáramlás hiánya - vállalkozók hiánya (hajlandóság) - tőke hiánya - alacsony jövedelemtermelő képesség - periférikus hatás

II.1. Gáborjánháza fejlődését befolyásoló trendek, fejlődési lehetőségek

A település térségi szerepét alapvetően Lenti, mint a térség központja határozza meg. A városnak elhanyagolható a hatása Gáborjánháza fejlődésére (periférikus hatás).

A falut természeti adottságai, a falusi nyugodt környezet, az épített örökség vonzóvá tehetik a pihenésre vágyó városi lakosság számára. A betelepülésnek kedvez(het) a térségi turizmusba (kerékpáros-, öko- turizmus) való bekapcsolódás. Ez kezdetben a falusi turizmus belföldi beindítását jelentheti, távlatilag pedig, a térség kedvező földrajzi helyzetére alapozva (Szlovénia és Ausztria közelsége), a nemzetközi turizmus vérkeringésébe való bekapcsolódást jelentheti (kerékpárutak kiépítése).

A falu demográfiai adatait áttekintve megállapítható, hogy az 1930-as évektől erőtejesen csökken, s jelenleg stabilizálódik. A népességcsökkenés a fiatalok elvándorlására és a születések drasztikus lecsökkenésére (két-három évente 1 újszülött) vezethető vissza. A falut csak pozitív népmozgással lehet megtartani. A betelepülés a falu vonzerejének növelésével ösztönözhető (falusi turizmus lehetőségeinek teljes körű kiaknázása).

A társadalom fejlődése magával hozta a falusi élet megváltozását; a komfortosabb városi élet elemei ötvöződnék a falusi természetközeli életmóddal. Hasonlóan csökken a jövőben a különbség a falu információs ellátottságában. Az informatika fejlődése lehetőséget ad az információk a kulturális, tudományos források elérésére (Internet), hamarosan megjelenik a

közigazgatásban, sőt új munkalehetőségek megteremtésében (távtanulás, távmunka). Ezek a lehetőségek rendkívüli módon elősegíthetik a falu fejlődését, megvalósításuk viszont komoly kihívást jelent, ezért ezek befogadására fel kell készíteni a falu társadalmát.

A falu jövőbeni fejlődése, a vidéki életmód helyi és a városi lakosság számára való felértékelődése (környezet, rekreációs lehetőségek) megkívánják az infrastruktúra és a település által nyújtott szolgáltatások új követelményekhez való igazodását. A környezet fokozott védelme, valamint a városias életmódhoz való közelítés érdekében szükséges a szennyvízelvezetés, -kezelés megoldása, a belterületi utak burkolása. Hasonló követelményt jelent a település épített környezetének (épületek, közterületek) igényes karbantartása és kialakítása.

Kedvezőtlen demográfiai jelenség egész Európában, a lakosság csökkenése, illetve ehhez kapcsolódóan a meghosszabbodó életkor következtében az idősebb lakosság magas és a jövőben tovább növekedő aránya. Ez magával vonja a szociális gondoskodás, szolidaritás megerősítését, az ehhez kapcsolódó intézménystruktúra kiépítését (szociális gondozás, öregek napközi otthona stb.).

Napjainkban alapvető fontosságúvá vált a fenntartható fejlődés elve, amely a fejlesztések környezettel harmonizáló megoldását jelenti. A település vonzereje kedvező környezeti állapotában, tiszta levegőjében, csendes, nyugodt falusias légkörében, a táj érzékelhető közelségében rejlik. A településfejlesztés és a környezetalakítás fontos célja, e vonzerő megtartása érdekében, a kedvező környezeti állapot megőrzése, ill. még kedvezőbbé tétele, mely a környezet terhelésével járó tevékenységek elhelyezésének szabályozásával, a meglévő környezeti konfliktusok feloldásával, a feltárt környezetterhelések megszüntetésével, a környezetet érő káros hatások csökkentésével érhető el.

A településfejlesztés egyik legfontosabb problémája a fejlesztési források biztosítása. A központi források szűkössége és az önkormányzat korlátozott lehetőségei eddig számos fejlesztés megvalósítását megakadályozták, illetve késleltették (szennyvízesatorna-hálózat). Az Európai Unióhoz való csatlakozás egyik legfontosabb eredménye az ország rendelkezésére álló fejlesztési források megtöbbszöröződése. E források jelentős része a falu számára is elérhetővé válik, pályázatok elnyerése útján, térségi integrációban. Ehhez szükséges, hogy a támogatott témákról az önkormányzat kidolgozott koncepciókkal, tervekkel rendelkezzen.

A térségi fejlesztési források mellett szükség van a falu gazdasági erejének, forrásteremtő képességének erősítésére - ehhez szükséges a település gazdaságának fejlesztése. Ez a falu lakossága számára jövedelemszerzési lehetőséget biztosít, másrészt a gazdasági szereplők, vállalkozások adóbefizetései, az egyéb források mellett, a település működtetésének és fejlesztésének alapját képezik.

A gazdaság fejlesztése kiterjed a mezőgazdasági termelés korszerűsítésére, (piaci igények figyelembe vétele, gép és technológia fejlesztés), valamint a letelepülési lehetőségeinek biztosítására.

Hasonlóan fontos új szolgáltatási tevékenységek meghonosítása, ehhez kapcsolódóan helyi termékek és helyi tevékenységek kialakítása, a szükséges infrastruktúra biztosítása.

A jövőben a falu társadalmának új kihívásoknak kell megfelelnie. A globalizáció hatására, annak ellenpontozásaként felértékelődik a lokális vagy helyi társadalom. A megelőző évek a mezőgazdaság szerepének csökkenése, a rendszerváltozás hatására bekövetkező társadalmi problémák következtében a falusi társadalom elbizonytalanodott. A falu társadalma csak úgy tud fennmaradni a jövőben, ha alkalmazkodik a megváltozott körülményekhez, új falusi kötődést, identitást teremt. Ehhez szükség van a falu teljes körű megújulására, mind társadalmi-kulturális, mind gazdasági, mind pedig az épített környezet vonatkozásában.

III. JÖVŐKÉP ÉS FEJLESZTÉSI CÉLOK

III.1. A Térség általános jövőképe

Indításkor célszerű a lenti kistérség és Zala megye jövőképéből kiindulni, hogy a falu beilleszkedése harmonikus legyen (a vázolt jövőképek egymásra épülnek).

Zala megye a fejlődési pályán látja fenntartható működésének útját. Számít a nagyságrenddel nagyobb és decentralizált EU források sikeres igénybevétele, hogy megvalósíthassa versenyképes gazdálkodását, bekapcsolja területét a nemzetközi infrastrukturális hálózati rendszerekbe, kamatoztassa innovációs adottságait termelési klaszterekben és helyi központjaiban, jelentősebb támogatást igényel a hazai és nemzetközi szintű kulturális-, oktatási-, egészségügyi és rekreációs intézményfejlesztéseiben, határokon átnyúló kapcsolatok keretében az életkörülmények javítása a fő cél. A hozzávezető út alapját a térség fő profilja: a turizmus fejlesztése adja, amely környezetre, a társadalomra és a gazdaságra támaszkodik.

Lenti térségének jövőképe szerint a falvak megtartják fiataljait, akik boldogan, egy rendezettebb, igényesebb, mások számára vonzó környezetben élnek. A lakosság növekszik, az eltartó képesség javul. A területi infrastruktúra minősége jó, a gazdasági aktivitás magas, a jövedelemszerzés biztosított, a fejlesztések harmonikusak, a térségi települések felzárkóznak, a leszakadási folyamat megáll. Telepedjenek meg új vállalkozók, a mezőgazdasági terület legyen megfelelően hasznosítva, legyenek megfelelő munkahelyek, s a térség települései tartsák meg az intézményhálózatukat, a kulturális élet pedig legyen virágzó.

III.2. Gáborjánháza jövőképe

A faluban jelentős arányban telepednek meg fiatalok, és a térségben ingatlant vásárló és pihenési-rekreációs céllal huzamosabb ideig itt tartózkodó hazai és külföldi személyek (alapvetően városiak). A szlovén kapcsolatok (elsősorban gazdaságfejlesztési célú) hatására a helyi gazdaság növekedésnek indul, az aktív turizmushoz kapcsolódóan új vállalkozások indulnak az idegenforgalomban és a mezőgazdasághoz kötődő alternatív jövedelemszerzésben. Megújul a településkép, az emberek egészségesek, rendezett környezetben élnek, jó a közlekedési infrastruktúra. Az erdő- és mezőgazdasági területek megműveltek. A szociális és egészségügyi ellátó hálózat fejlett, a tradíciókat ápolják, a fiatalok „visszavándorolnak”. A falu bekapcsolódik az együttműködésen alapuló hálózatok munkájába.

III.3. Gáborjánháza fejlesztési céljai

Alapcél (C): A falu lakossága életminőségének javítása, az életszínvonal emelése és az erre épülő közösségi, kulturális életen keresztül új falusi kötődés (identitás) megteremtése

Részcél (C-1): A falu népességmegtartó képességének erősítése, a népesség csökkenésének megállítása, a betelepülés elősegítésével. Optimális népességszám és településméret elérése, amely biztosítja a falu hosszú távú életképességét és fejlődését.

Részcél (C-2): Az életszínvonal emelése, a jövedelemszerző képesség javításával, a gazdaság fejlesztésével.

Részcél(C-3): A falu megújítása, az infrastruktúra fejlesztése, a helyi társadalom, a közösségi és kulturális élet fejlesztésével és az épített környezet védelmével és fejlesztésével és a falu által nyújtott szolgáltatások színvonalának emelésével.

Részcél (C-4): A természet és a táj védelme, erőforrásainak fenntartható hasznosítása, a kedvező környezeti állapot megőrzése és javítása a környezettel harmonizáló tájhasználat révén.

Részcél (C-5): A település térségi szerepének erősítése, tudatos településmarketing és a térségi együttműködés keretében.

III.4. A fejlesztési célok és a hozzárendelt feladatok az önkormányzati felmérés tükrében

A település bemutatása, épített környezet és infrastruktúra		
Sorsz.	Jellemzők	Fejlesztési feladatok (megfeleltetése a céloknak)
1.	A település története	-Érték és hagyományörzés megerősítése, fejlesztése (C-1)
2.	A település szerkezete, tagoltsága <ul style="list-style-type: none"> • A településszerkezet történeti alakulása 	-A meglévő lakóépületek felújítása, vagy elbon(ta)tása, az ingatlan tulajdonosok „érdekeltté” tétele (C-3) -A beépítés szabályozása (Szerkezeti Terv, Helyi Építési Szabályzat) (C-3)
3.	Településkép, utcaképek <ul style="list-style-type: none"> • Településkarakter • Épületállomány 	-A régi településmag szerkezetének megőrzése, utcaképvédelem megoldása, faluszépítés (C-3) -A hagyományos, értéket képviselő épületek, táji elemek helyi védelem alá helyezése (C-3) (Részletes szabályozás a készülő Településrendezési Tervben) -Az épületek értékörző felújításának, karbantartásának támogatása (C-3)
4.	Területhasználat <ul style="list-style-type: none"> • Belterület • Külterület 	-A tervezett belterületi területhasználatot a Településrendezés terv, Szerkezeti terve tartalmazza (C-3) -A külterületi területhasználatot a NATURA 2000 program megvalósítása jelentősen befolyásolja, az agrár-környezetgazdálkodási tevékenységeket felerősíti (C-3-4)
5.	Infrastruktúra <ul style="list-style-type: none"> • Települési intézmények • Közlekedési infrastruktúra • Vonalas infrastruktúra 	-Ha a falu népessége növekedik, fel kell készülni az intézmények és egyéb infrastrukturális elemek bővítésére (C-2-3) -Gáborjánháza-Göntérháza út kiépítése (058 hrsz) (C-2-3) -A belterületi utak felújítása (C-2-3) -Külterületi mezőgazdasági utak kiépítése, hidak felújítása (C-2-3) -Kerékpár út kiépítése, Göntérháza megközelítése. Kerékpáros turizmus kiszolgálása, Tűzoltó Szertár felújítása (C-2-3) -Szennyvízelvezetés, kezelés megoldása. (C-2-4) -A csapadékvíz elvezető árokrendszer felújítása, karbantartása (C-4) -Közösségi Internet hozzáférés biztosítása (C-1-3)

A település társadalma, humán erőforrások		
Sorsz.	Jellemzők	Fejlesztési feladatok (megfeleltetése a céloknak)
1.	A települési népesség demográfiai jellemzői <ul style="list-style-type: none"> • Népszámszám változása • Természetes szaporodás • Migráció (vándorlás) • A népesség kor és nem szerinti megoszlása • Vallási, nemzetiségi jellemzők 	<p>-A népességcsökkenés megállításában, illetve a népesség növelésében csak a bevándorlás ösztönzése segíthet, a falu jelenlegi nem és kor szerinti megoszlása nem teszi lehetővé a természetes reprodukciót. (C-1)</p> <p>-A bevándorlás ösztönzésére megfelelő építési telkek állnak rendelkezésre. Sok az eladó (lakatlan) ingatlan, de a 90-es években a külföldiek felverték az ingatlanárakat, ami a fejlődés nagy gátja. (C-1)</p> <p>-Az elöregedés a szociális gondoskodás, idősgondozás problémájának megoldását igényli. (C-1)</p>
2.	Humán erőforrások <ul style="list-style-type: none"> • Iskolai végzettség • Foglalkoztatottsági jellemzők 	<p>-Támogatni kell a magasabb iskolai végzettség megszerzését, elő kell segíteni a magasabb képzettségűek betelepülését (C-1, C-3)</p> <p>-A település komplex fejlesztésével a falusi vonzerő erősítése (C-1, C-4)</p> <p>-Továbbtanulás ösztönzése, magasabb és a piac által igényelt szakképesítés megszerzésére.(C-1)</p> <p>-A helyi munkalehetőségek számának növelése, a szolgáltatások fejlesztése (C-1, C-2)</p>
3.	Életkörülmények, szociális helyzet <ul style="list-style-type: none"> • A népesség általános egészségi állapota • Szociális helyzet • Háztartások, családok • Lakáshelyzet, épületek, lakások • Lakossági szolgáltatások köre és színvonala 	<p>-Az életminőség javítására, a közösségi szellem erősítésére, egészséges-életmód programok kialakítása, szervezése. (C-2)</p> <p>-Nagyobb gondot kell fordítani a jövőben a szociális problémák kezelésére, az idősek, egyedül élők és a rászorulóknak gondozására (C-2)</p> <p>-A betelepülők esetében a gyermekvállalás ösztönzése a gyermekellátási feltételek javításán keresztül (C-2)</p> <p>-A vidéki turizmus feltételeinek kialakítása C-2, C-4)</p> <p>-A környezetvédelmi követelmények kielégítése érdekében szükséges szennyvízhálózat kialakítása (C-2-3)</p> <p>lakosság életminősége szempontjából nagy jelentősége van a lakossági szolgáltatások színvonalának, ezért ezeknek a lakossági igényeknek és a várható népességnek megfelelő fejlesztése indokolt (C-2-3)</p>
4.	Politikai-, társadalmi élet és aktivitás, csoportok szervezetek <ul style="list-style-type: none"> • Politikai szervezetek, pártok • Közéleti aktivitás • Civil szervezetek 	<p>-A település méretei miatt értelmetlen a helyi politika erősítésére, viszont feltétlenül szükséges a helyi társadalom fejlesztése, civil szervezetek létrehozása és működtetése, részvétel a térségi civil szerveződések munkájában. Már ennek megteremtése óriási feladatot ró a településre (C-1, C-3)</p>
5.	Önkormányzat működése, lakossági részvétel a falu irányításában, fejlesztésében <ul style="list-style-type: none"> • Önkormányzat működése • Lakossági részvétel, közreműködés 	<p>-Az önkormányzatnak döntő szerepe van a falu életében, így működésének fejlesztése és tisztviselőinek képzése, az eddiginél aktívabb szerepvállalás nélkülözhetetlen. (C-1-5)</p> <p>-A falu lakóinak (és ingatlantulajdonosainak) személyes tenniakarásának, aktivitásának feltárása, igénybevétele a falu szépítésében, a tulajdonosok bevonása a megújítási folyamatokba (C-1-4)</p>

6.	A közösségi, szellemi élet jellemzői <ul style="list-style-type: none"> • A lakosok kötődése a faluhoz és közösségéhez, ismert, neves személyiségek • Jelentős napok, ünnepek • Kultúra, szórakozás, kikapcsolódás • Sportélet 	<p>-A falu népességmegtartó szerepében jelentős szerepe van a kötődésnek (identitás). Az emberek szeretnek „büszkéek lenni a falujukra”, ez csak a jelen sikereivel és a múlt értékeinek megbecsülésével, értékes hagyományainak feltárásával és esetleges felélesztésén keresztül lehetséges. Gáborjánházának, mint elbocsátó falunak meg kell találni azt, ami odaköti, odavonzza a letelepedni vágyókat. (C-1, C-3)</p> <p>-A Búcsú rendszeres megtartása, új ünnepek szervezése (C-1, C-3)</p> <p>-Megfelelő többfunkciós közösségi tér, Internet hozzáférés megvalósítása, nyilvánossá tétele (C-1-3)</p> <p>-A sportolási lehetőségek bővítése, főleg a településen átmenő turisták időleges megtartására (C-2)</p>
7.	A települési közösség igényei és elvárásai	<p>-A felmerült problémák és javaslatok beépítése a fejlesztési elképzelésekbe.</p>

A település gazdasága, az önkormányzat gazdálkodása

Sorsz.	Jellemzők	Fejlesztési feladatok (megfeleltetése a céloknak)
1.	Gazdaságtörténet	
2.	A település gazdasága <ul style="list-style-type: none"> • Gazdasági tevékenységek a településen 	<p>-Ipari-kereskedelmi övezet kijelölése, fejlesztése (C-1-5)</p> <p>-A mezőgazdasági termékszerkezetet a piaci igényekhez szükséges alakítani. (bio-, és helyi specialitású termékek) (C-2)</p> <p>-A meglévő mezőgazdasági egységek hatékonyságának és jövedelmezőségének emelése, családi és kisvállalkozások támogatása (gépesítés, természetközeli gazdálkodás). (C-2)</p> <p>-Értékesítési, beszerzési társulások, szövetkezők szervezése (térsvégi szinten) (C-2)</p> <p>-Környezetkímélő gazdasági egységek letelepítése (gazdasági terület kialakítása) (C-2, C-3)</p> <p>-Fenntartható turizmus kialakítása, fejlesztése (falusi, öko, kerékpáros). Fogadókészség, infrastrukturális háttér megteremtése. (C-2-4)</p> <p>-A térségi munkalehetőségek figyelemmel kísérése (C2)</p>
3.	Települési önkormányzat gazdálkodása <ul style="list-style-type: none"> • Költségvetés • Vagyongazdálkodás 	<p>-A település gazdasági fejlesztése, a turizmusba való bekapcsolódás, a település számára is bevételi forrásokat jelent (C-2)</p> <p>-A felújítások eredményeként nő az Önkormányzat vagyonának értéke (C-1)</p>
4.	Településfejlesztés eszközrendszere <ul style="list-style-type: none"> • A településfejlesztés forrásai <p>-Pályázati lehetőségek -Központi, területi költségvetési támogatások -Gazdasági és egyéb szervezetek fejlesztései</p>	<p>-Számos olyan fejlesztési lehetőség van (pl. faluszépítés), amely közösségi közreműködéssel, alacsony ráfordítással megvalósítható (C-3)</p> <p>-A pályázati lehetőségek kihasználása (pályázatfigyelés, pályázat kidolgozás) (C-1-5)</p> <p>-Megfelelő fejlesztési projektek előkészítése (pályázni csak ezek megléte esetén lehet), a szükséges kistérségi kapcsolódások megtalálása, bekapcsolódás integrált térségi programokba (C-1-5)</p> <p>-A gazdasági szereplők fejlesztésének segítése (C-2)</p>

A település környezete		
Sorsz.	Tényezők	Fejlesztési feladatok (megfeleltetése a céloknak)
1.	Földrajzi helyzet, megközelíthetőség	-Turisztikai fogadóképesség (infrastruktúra) kialakítása a térség településeivel együttműködve (C-3) -A falu vonzerejének erősítése, a lakosság életkörülményinek javítása, betelepülők számára építési telkek biztosítása (C-1) -A környezeti ártalmak csökkentése (környezetvédelem), a táji adottságok megőrzése (C-4)
2.	Természeti környezet, táji adottságok	-Vízvédelmi szempontból a kül- és belterületi árkok tisztítása (C-4) -Fejlesztési terv készítése a falusi turizmus feltételeinek kialakítására, a terv fokozatos megvalósítása (vonzó településkép, kialakítása, település marketing) (C-2-4). -A kockázat csökkentése érdekében a fokozatos megvalósítás célszerű, először a belföldi igények felméréssel és megfelelő település marketing alkalmazásával (C-5).
3.	Környezetvédelem	-A Gáborjánházai környezetvédelmi programban foglalt intézkedések végrehajtása, a pénzügyi források megteremtésére (C-4). -A szennyvízelvezetés, kezelés megoldása (C-2-4). -Illegális hulladéklerakók, szemételep felszámolása (C-4)
4.	A településre ható külső társadalmi, politikai és gazdasági tényezők.	-Fel kell készülni fejlesztési tervek és programok előkészítésével a pályázatokon való részvételre (C-2, C-5) -Pályázatfigyelés kialakítása (C-2, C-5) -A térségi együttműködés jelentősége és forrása növekedni fog, az együttműködés felértékelődik (C-5)
5.	A település a környezetben <ul style="list-style-type: none"> • Településmarketing • Együttműködés, kooperáció a környező településekkel a kistérségben és a fejlesztési társulásokban • Együttműködés a tágabb környezettel 	-Tudatos, tervezett településmarketing kialakítása (C-5) -Térségi kapcsolatok kezdeményezése, szervezése. Ez kiterjed a vonzó falukép kialakítására (faluszépítés), rendezvényekre és a települést ismertető kiadványokra és az Interneten való megjelenésre is.) (C-3-5) -A kistérségi együttműködés erősítése (közös fellépés, térségi beruházások megvalósítása) (C-3-5) -A közvetlen közelségben lévő falvakkal való együttműködés megerősítése (esetleg egyes funkciók ellátására szakosodás) (C-3-5) -Kapcsolatteremtés,- ápolás városi, régió belüli, külföldi partnerekkel. (C-3-5)

IV. HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

IV.1. Fejlesztési prioritások és intézkedések

Az ország az NFT-ben, mint egyetlen nagyrégió fő célja: az életminőség javítása, amihez átfogó célként: az EU átlaghoz viszonyított jövedelmi különbségek mérséklését jelölte meg a terv három specifikus cél köré csoportosítva; ezek: a Versenyképesebb Gazdaság, a Humán Erőforrások jobb kihasználása és a Jobb Minőségű Környezet és Kiegyensúlyozottabb Regionális Fejlődés elérése. Ezeken belül négy fejlesztési prioritást, rangsort választva alakult ki az ország fejlesztési stratégiája, s az azokhoz tartozó 5 operatív program, majd ezeken belül megkülönböztetett tényleges prioritások, s azok megvalósításához szükséges al- vagy részprogramok, ill. „intézkedések”.

Gáborjánháza fejlesztési elképzeléseinek illeszkednie kell az NFT prioritásaihoz, az azokban foglalt intézkedésekhez, de a településnek azt is tudomásul kell venni, hogy önállóan nem képes (humán erőforrások, anyagi eszközök hiánya) a Strukturális Alapokban rejlő forráslehetőségek lehívására. A falunak nyitottnak kell lennie egyrészt a fejlesztések indukálásában, másrészt a térségi fejlesztésekbe becsatlakozás területén (az NFT célterülete a NUTS IV szint – a kistérség). Térségi gondolkodás nélkül csak a csekély összegű decentralizált források megszerzésére van a településnek esélye.

IV.2. A település fejlesztési prioritásai

A településfejlesztés alapcélja (C) a falu lakossága életminőségének javítása, az életszínvonal emelése és az erre épülő közösségi, kulturális életen keresztül új falusi kötődés (identitás) megteremtése. Ennek keretében a következőkben szereplő kiemelt célok, prioritások (CI-CV) fogalmazhatók meg.

A célok eléréséhez számos fejlesztési célterületen kell beavatkozni, fejleszteni. A célokhoz kapcsolódó Intézkedések összefoglalását az alábbi táblázat tartalmazza.

	Népességmegtartó erő növelése	Jövedelemszerzés lehetőségeinek szélesítése	Infrastruktúra fejlesztése	Természet és tájvédelem	Regionális együttműködés a környező településekkel,
Intézkedések	Bevándorlás ösztönzése, telkek rendelkezésre bocsátása	Ökológiai gazdálkodás lehetőségének megteremtése, szakszerű	Köz- és mezőgazdasági úthálózat megújítása, utak, kerékpározható utak létesítése	Kül- és belterületi árkok tisztítása vízvédelmi célokból	Településmarketing kiadványok megjelentetése (nyomtatott és e)
	Ingtatlanpiac élénkítése	Értéktudás területi övezet kijelölése	Tömegközlekedés helyzetének javítása	Belterületi táji elemek rendezése - pihenőövezetek	Kiajánlási dokumentációk készítése
	Az idősellátás szolgáltatásainak szélesítése	Új növénykultúrák termesztése (régielemek felélesztése)	Szennyvízhálózat kialakítása	Kialakítás kialakítás megszüntetése	Együttműködés a térségi szervezetekkel,
	Gyermekvállalás ösztönzése	Termeltetési rendszer megvalósítása	Közösségi internet-elérés biztosítása		Közösségi pályázat előkészítése, menedzselése
	Civil szerveződések indítása, működtetése	Fenntartható turizmus kialakítása és fejlesztése	Egységes falukép megteremtése, épületek felújítása		

IV.3. A fejlesztési koncepció intézkedéseinek részletes meghatározása

IV.3.1. A falu népességmegtartó képességének erősítése

Az elmúlt évtizedekben bekövetkező változások, a határmentiségből fakadó hátrányok, a mezőgazdaság átalakulása, a gazdasági környezet megváltozása, valamint a társadalmi, politikai változások hatására a falu hagyományos társadalma felbomlott, ami drasztikus elvándorlást eredményezett (Gáborjánháza 70 év alatt elvesztette népességének 70 %-át). A népességszám csökkenésének megakadályozása elengedhetetlen feladattá vált. Ennek eszköze csak a betelepülés szorgalmazása. Ennek több előnye is lehet, fiatal családok betelepülése esetén javul a népesség korösszetétele, nőhet a születésszám. Képzett betelepülők a faluba vonzása, új ismeretek, vállalkozó szellem, innovációs készség erősödését jelenthetik. A betelepülés elősegítése megfelelő intézkedéseket igényel az önkormányzattól.

Rész cél (C-1): A falu népességmegtartó képességének erősítése, a népesség csökkenésének megállítása, a betelepülés elősegítésével. Optimális népességszám és településméret elérése, amely biztosítja a falu hosszú távú életképességét és fejlődését.

A kapcsolódó fejlesztési területek:

- demográfiai folyamatok befolyásolása,
- emberi erőforrások fejlesztése,
- életkörülmények, szociális helyzet fejlesztése,
- helyi társadalom, önkormányzat fejlesztése,
- közösségi, szellemi élet fejlesztése,
- épített környezet védelme,
- infrastruktúra fejlesztése,
- földrajzi helyzet, megközelíthetőség.

A kapcsolódó fejlesztési tevékenységek, programok

- Bevándorlás ösztönzése, telkek rendelkezésre bocsátása.
A bevándorlásnak 2 célzott közönsége lehet (előnyei és hátrányai is vannak):
 - az állandó letelepülés szorgalmazása (elsősorban fiatalok),
 - az időszaki tartózkodás szorgalmazása (rekreációs, pihenési céllal) külföldieknek, városi lakosságnak
- Az ingatlanpiac élénkítése
Az eladó, lakatlan ingatlanok reális árfolyamának megteremtése (1990-es években osztrák spekulációs célú vásárlások hatásainak kezelése), kiajánlási dokumentációk készítése
- Az idősellátás szolgáltatásainak szélesítése
- Gyermekvállalás ösztönzése
- Civil szerveződések indítása, működtetése

IV.3.2. Az életszínvonal emelése, jövedelemszerzés lehetőségeinek szélesítése

Az életkörülményeket alapvetően meghatározó tényező a családok jövedelme, illetve ezek megszerzési lehetősége. A mezőgazdaság térvesztésével a helyi munkahelyek száma, a település eltartó képessége nagymértékben csökkent és a foglalkoztatottak külső munkahelyre kényszerültek. A helyi jövedelemszerzés növelésének két útja van, egyrészt a meglévő gazdasági (mezőgazdasági) termelőegységek hatékonyságának és jövedelmezőségének

fokozása (pl. gépesítés), másrészt új munkalehetőségek teremtése. Az életszínvonal további fontos eleme a falu által nyújtott szolgáltatások minősége.

Ennek lehetőségei: helyi szolgáltatások fejlesztése, fenntartható turizmus kialakítása, fejlesztése (falusi, öko, kerékpáros), környezetkímélő gazdasági egységek letelepítése (gazdasági terület kialakítása).

Az Európai Unióhoz való csatlakozás, valamint a jövedelemszerzés lehetőségeinek kiszélesítése miatt szükséges a gazdaság, különösen a mezőgazdaság átalakítása, a NATURA 2000 területeken a területhasználat racionalizálása, környezetbarát gazdálkodás bevezetése, értékesítési, beszerzési szövetkezők szervezése.

Rész cél (C-2): Az életszínvonal emelése, a jövedelemszerző képesség javításával, a gazdaság fejlesztésével.

A kapcsolódó fejlesztési területek:

- a település gazdaságának fejlesztése,
- a település önkormányzatának gazdálkodásának fejlesztése,
- településfejlesztés eszköztárána,
- életkörülmények, szociális helyzet fejlesztése,
- infrastruktúra fejlesztése,
- településüzemeltetés fejlesztése,
- földrajzi helyzet, megközelíthetőség,
- környezetvédelem.

A kapcsolódó fejlesztési tevékenységek, programok

- Ipari-kereskedelmi övezet kijelölése, fejlesztése, befektetők vonzása
- Ökológiai gazdálkodás lehetőségének megteremtése, a NATURA 2000 program alapján környezet-gazdálkodási programok indítása, extenzív állattenyésztés (a földalapú támogatás a normál területek hatszorosa, jelenleg is meghaladja a 100 e Ft-ot hektáronként).
- Szakszerű erdőgazdálkodás
- Új növénykultúrák termesztése (régie termékek felélesztése) – részben a szlovén igények kiszolgálása, tökmagolaj, kender, len, stb.
- Termeltetési rendszer megvalósítása, integrációk létrehozása, a szükséges képzési programok indítása
- Fenntartható turizmus kialakítása és fejlesztése, határon átnyúló térségi turizmusfejlesztési programok, a Gáborjánháza-Göntérháza út kialakítása, gyalogos, kerékpáros, lovasutak kialakítása – a település bekapcsolása a hálózatokba, pihenőövezetek létesítése.

IV.3.3. A falu megújítása, fejlesztése

A falu megújítása (tárgyi + humáninfrastruktúra) minden fejlesztés feltétele. A jelenlegi Gáborjánháza alig vonzza a betelepülőket, és az idelátogató turistákat. A település fennmaradása érdekében szükséges beindítani azt az adottságokra épített modernizációs folyamatot, melynek hatására a község fejlődése biztosítható.

Rész cél(C-3): A falu megújítása, az infrastruktúra fejlesztése, a helyi társadalom, a közösségi és kulturális élet fejlesztésével és az épített környezet védelmével és fejlesztésével és a falu által nyújtott szolgáltatások színvonalának emelésével.

A kapcsolódó fejlesztési területek:

- a település gazdaságának fejlesztése,

- a település önkormányzatának gazdálkodásának fejlesztése,
- településfejlesztés eszközszerrendszere,
- életkörülmények, szociális helyzet fejlesztése,
- infrastruktúra fejlesztése,
- településüzemeltetés fejlesztése,
- földrajzi helyzet, megközelíthetőség.

A kapcsolódó fejlesztési tevékenységek, programok

- Érték és hagyományörzés megerősítése, feltámasztása
- Életkörülmények javítása (helyi munkahelyteremtés, szociális gondoskodás, egyéb szolgáltatások fejlesztése)
- Helyi közösségek fejlesztése (baráti csoportok, egyesületek létrehozása, támogatása)
- Közösségfejlesztés a falu lakosságának a közös célok megvalósításában való közreműködés szervezése
- Kultúralt lakókörnyezet kialakítása (közterületek rendezése, virágosítás, épületek karbantartása stb..)
- Megfelelő kereskedelmi szolgáltatások biztosítása
- Közösségi, kulturális élet megteremtése
- Megfelelő megközelíthetőség (helyközi közlekedés) javítása.

Épített környezet

A falu térbeli szerkezetét, arculatát alapvetően az épített (művi) környezet határozza meg. Megjelenése, állaga a faluképet az emberek életlehetőségeit közvetlenül befolyásolja. Értékei a falu kultúrájának szerves részét alkotják, amelyek megőrzése fontos feladat. Ugyanilyen fontos az új építések szabályozása, a meglévő keretekbe való beillesztése. Erre külön terv készül, a **településrendezési terv**.

A kapcsolódó feladatok:

- Az épített környezet védelme (helyi értékvédelem- kulturális örökségvédelmi hatástanulmány),
- Hagyományos épületek, építmények, szobrok helyi védelem alá helyezése (értékvédelmi rendelet),
- Tájkép, falukép, utcakép védelme, fejlesztése,
- Közterületek, zöldterületek rendezése, védelme,
- Beépítésre szánt területek kialakítása.

A kapcsolódó fejlesztési tevékenységek, programok

- Köz- és mezőgazdasági feltáró utak megújítása (belterületi utak felújítása, külterületi mezőgazdasági feltáró utak kiépítése, hídfelújítás, kerékpározható út, turistaösvények kiépítése Szlovénia felé és a térségben).
- Tömegközlekedés okszerű javítása.
- Szennyvízhálózat kialakítása (természetközeli, konténeres kis művek lehetősége)
- Közösségi internet-hozzáférés biztosítása.
- Egységes falukép megteremtése

IV.3.4. Természet és tájvédelem

Gáborjánháza a Hetés (Kerka-vidék) tájegységben helyezkedik el, külterületén tájvédelmi szempontból értékes, érzékeny területek találhatók. A tájhasználat sokszínű, bár a szántóterületek növekedése a gyep- és erdőterületeket jelentős mértékben visszaszorították.

Ennek ellenére a külterület nyugati területén természeti értékekben gazdag táj található, melyet NATURA 2000 területek között tartanak nyilván. A területek kijelölése, az élőhelyvédelem elvárásait tartalmazó jogszabályi háttér már elkészült, de a gyakorlati megvalósulás módjai még nem ismertek. A település e területet érintő fejlesztési elképzeléseit a természetvédelem érdekeivel összhangban kívánja megvalósítani.

Rész cél (C-4): A természet és a táj védelme, erőforrásainak fenntartható hasznosítása, a kedvező környezeti állapot megőrzése és javítása a környezettel harmonizáló tájhasználat alapján.

A táji adottságokhoz igazodó, a természeti értékeket megőrző tájgazdálkodás, valamint a biológiai sokféleség fennmaradásának biztosítása az alábbi alapelvek szerint történhet:

- integrált földhasználati rendszer alkalmazása
- a természeti erőforrásokkal történő takarékos gazdálkodás
- a természeti értékek, élőhelyek (gyepterületek, vizes élőhelyek, tőzike) megőrzése
- az egykori tájgazdálkodási módok felelevenítése, a kultúrtáj rehabilitációja
- a tájfejlesztés lehetőségeinek megteremtése, a tájkarakter erősítése - természetszerű gazdálkodási, vízhasznosítási formák felújítása vagy meghonosítása
- a táji adottságoknak megfelelő, a természetvédelem érdekeivel összhangolt tájhasználat alkalmazása
- a táji, természeti szempontból értékes területek megőrzése, a NATURA 2000 területek védelme, a természetközeli élőhelyek közötti kapcsolatok (ökológiai folyosók) fennmaradásának biztosítása

Zöldterületek, zöldfelületek fejlesztése:

- a rekreációs lehetőségek bővítése, a meglévő zöldterületek fejlesztése, új zöldterületek kialakítása, a használaton kívüli területek rekreációs területté alakítása
- a településkép esztétikai értékének növelése, közterületek rendezése, fasorok felújítása, újak telepítése,

Környezetvédelem:

- a környezettudatos szemlélet erősítése
- a környezeti elemek védelmét és a környezetet érő káros hatások csökkentését szem előtt tartó fejlesztések (infrastruktúra-fejlesztések, környezetkímélő gazdasági tevékenységek megtelepedése) megvalósítása
- levegőtisztaság-védelem – fűtőkorszerűsítés ösztönzése
- a hulladékkezelés korszerűsítése
 - a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségeinek megteremtése
 - a környezetvédelmi elvárásoknak megfelelő szennyvízkezelés megvalósítása
- a környezeti konfliktusok feloldása
 - az állattartás szabályozása
 - védelmi rendeltetésű zöldfelületi sávok kialakítása.

A kapcsolódó fejlesztési tevékenységek, programok

- Kül- és beltéri árkok tisztítása árvízvédelmi célokkal
- Belterületi táji elemek rendezése, pihenőövezetek kialakítása.
- Hulladéklerakók megszüntetése

IV.3.5. Regionális együttműködés, településmarketing

A jövőben a megközelíthetőség javulása, az információs társadalom térhódítása megváltoztatja (magnöveli) a falu térségi szerepét is. Az Internet használat, kiterjedése és

mindennaposá válása következtében a falu bekapcsolódik a környező és a távolabbi térség életébe. Ez a kapcsolat új munka- (távmunka), és képzési lehetőségeket (távtanulás), az e-közigazgatás megvalósulásával közvetlen bekapcsolódást biztosít az ország vérkeringésébe. Az Európai Unióban a regionális és térségi kapcsolatok kiemelik a települések közös fellépésének szükségességét, ezzel a térségi identitás kialakulását, magával vonva a helyi társadalom „kinyílását” a térségi emberi kapcsolatok erősítését is.

Rész cél (C-5): A település térségi szerepének erősítése, tudatos településmarketing és a térségi együttműködés keretében.

A legfontosabb kapcsolódó feladatok:

- önkormányzat fejlesztése
- információ rendszer fejlesztése (belső és külső tájékoztatás)
- tudatos tervezett településmarketing kialakítása (a település megjelenítése a térségben, idegenforgalmi ismertség megteremtése)
- a tájékoztatás informatikai lehetőségeinek megteremtése (Internet, kábel tv)
- együttműködés, kooperáció (a kistérségi együttműködés erősítése, közös fellépés a források megszerzésében, pályázatok térségi beruházások megvalósítása)
- közvetlen szomszédságban lévő falvakkal való együttműködés megerősítése (magyar oldali Hetés), egyes funkciók ellátására szakosodás
- szakmai tanácsadó szervezetek igénybevétele,
- térségfejlesztési társulások működésének javítása.

A kapcsolódó fejlesztési tevékenységek, programok

- Települési ismertető kiadványok megjelentetése (települési, térségi kiadványok, web-oldalak)
- Kiajánlási dokumentációk készítése.
- Együttműködés a térségi szervezetekkel
- Térség és településmarketing
- Közös pályázatok előkészítése, menedzselése.

V. ÖSSZEFOGLALÁS

Gáborjánháza, de az egész hetési kistérség megújulásának egyik legfontosabb záloga a határmenti övezet felnyitása, a zsáktelepülési (térségi) jelleg feloldása, a határok által elválasztott hetési térség összekötése.

A településnek és a térségnek is kiugrási lehetőséget biztosíthat a turizmus (elsősorban kerékpáros, a hagyományokra építő és az üdülési célú), melyet csak a közeli szlovén és magyar aprófalvakkal együttműködve lehet kiteljesíteni.

Gáborjánháza, mint a hetési térség magyarországi centruma aktív szerepet kell, hogy vállaljon a terület megújításában.

VI. MELLÉKLETEK

VI.1. Képes dokumentációk

VI.2. Önkormányzati kérdőív